

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200415
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119200415.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Z. X., X.. XX.XX.XXXX, L. F. X, XXX XX J., o zaplatenie 6.568,59 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/7/2019-212 z 28.8.2020, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie povolil žalovanej splácať istinu spolu s príslušenstvom priznanú rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 32Csp/7/2019-168 z 20.9.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/87/2019-191 z 25.2.2020 v mesačných splátkach po 50,- eur splatných vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca až do úplného vyrovnania dlhu pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia splátky riadne a včas počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 32Csp/7/2019-168 zo dňa 20.9.2019 konanie o zaplatenie 50,- eur zastavil, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.518,43 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 234,22 eur od 14.2.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.3.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.4.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.5.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.6.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.7.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.8.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.9.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.1.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.2.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.3.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.4.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.5.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.6.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.7.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.8.2019 do zaplatenia, zo sumy 67,59 eur od 6.9.2019 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 30,- eur splatných vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia splátky riadne a včas počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 1Co/87/2019-191 zo dňa 25.2.2020 potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a zrušil rozsudok vo výroku o splatnosti pohľadávky a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie v zmysle vyššie citovaného ustanovenia rozhodol o povinnosti žalovanej uhradiť istinu s príslušenstvom priznanú rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 32Csp/7/2019-168 zo dňa 20.9.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/87/2019-191 zo dňa 25.2.2020 v splátkach po 50,- eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhod splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky. Pri povolení splátok vzal do úvahy majetkovú situáciu žalovanej, ktorej čistý mesačný príjem je cca 934,- eur mesačne. Mesačne platí hypotéku 240,- eur, ďalší úver 105,- eur, inkaso 170,- eur, telefón 15,- eur, internet 12,- eur. Náklady na domácnosť znáša sama. Zároveň je povinná splácať splátky úveru č. 625509 zo dňa 6.10.2015, ktoré boli v tomto konaní zamietnuté z dôvodu predčasne podanej žaloby, keďže nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru (ide o splátky splatné od 10/2019 do 10/2014). Zároveň súd prihliadol na deklarovanú snahu žalovanej splácať dlh v splátkach. Vzal tiež do úvahy časové hľadisko, pričom tak, ako na to odvolací súd poukázal, súdom povolené splátky po 50,- eur mesačne nepresiahnu súdnu praxou zaužívanú dobu troch rokov. Slabšia strana, ktorou žalovaná ako spotrebiteľ nesporne je, si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitla v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre ňu devastujúce.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalovaná by mala ako úspešná sporová strana nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi, avšak tejto žiadne preukázateľné trovy v konaní nevznikli, a preto jej súd túto náhradu nepriznal.

6. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a zaviazal žalovanú zaplatiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

7. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

8. Poukázal na to, že v zmysle § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Z toho vyplýva, že toto ustanovenie zakotvuje istú alternatívu pre súd, ktorý nemusí určiť patričnú lehotu a plnenie sa takto vykoná do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, alebo síce určí patričnú lehotu dlhšiu ako 3 dni, ale len v odôvodnených prípadoch.

9. Zákon podmieňuje alternáciu dĺžky paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu, čo znamená, že súd nemôže určiť dlhšiu lehotu bez relevantných skutkových tvrdení podložených zodpovedajúcimi dôkazmi v rámci obrany žalovaného. Rozhodnutie súdu v súčasnosti má za následok, že priznaním splátok vo výške 50,- eur bude žalovaná splácať istinu viac ako 2,5 roka. Splátka určená súdom je o polovicu nižšia ako splátka dohodnutá v úverovej zmluve, t.j. 100,51 eur. Súd takto poprel účel celého súdneho konania.

10. Oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú výhodu dlžníka, ktorá nesmie neprímerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa. Veriteľ má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Takáto výhoda povinného musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo odôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach. Hľadiskami v tomto smere sú najmä - osobné a majetkové pomery strán, výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného v konaní, prejavená snaha o plnenie záväzku žalovaným, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, doba, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerané zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa.

11. Výška splátok musí byť určená tak, aby splátky neoprávneným spôsobom nezasiahli do práv žalobcu a v konečnom dôsledku aj žalovanej neúmerným predlžovaním splatnosti s tým, že bude zaviazaná zaplatiť aj úrok z omeškania. Výhoda poskytnutá žalovanej v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprímerane nízkych splátkach je zjavne neprímeraná oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť sporových strán v občianskoprávných vzťahoch.

12. Žalovaná mala možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať, a tým preukázať, že mohla priebežne peňažný dlh splácať aspoň v takej výške, ktorá by bola primeraná jej finančným možnostiam. Žalovaná tak neurobila a počas celého súdneho konania neuskutočnila ani jednu úhradu. Ide o skutočnosti, ktoré sú v rozpore s povolením splátok.

13. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že trvá na svojich doterajších prednesoch.

14. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

15. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania a nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

16. Lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu (§ 232 ods. 3 CSP).

17. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodol inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia (§ 232 ods. 4 CSP).

18. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/7/2019-168 z 20.9.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 1Co/87/2019-191 z 25.2.2020 bola žalovaná zaviazaná na zaplatenie 1.518,43 eur istiny s 5 % úrokom zo súm špecifikovaných vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie, a to v splátkach po 30,- eur mesačne vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca.

19. Tento rozsudok bol zrušený uvedeným rozhodnutím odvolacieho súdu vo výroku o splatnosti pohľadávky a vo výroku o trovách konania. Odvolací súd poukázal na to, že splátky sa javia v prejednávanej veci nízke.

20. Súd prvej inštancie v tomto smere doplnil dokazovanie a zistil konkrétnu majetkovú situáciu žalovanej, ktorú nespochybnil ani žalobca svojou argumentáciou v odvolaní. Bolo zistené, že žalovaná má čistý mesačný príjem vo výške 934,- eur, pričom spláca hypotéku, ďalší úver, inkaso, t.j. platby súvisiace s užívaním bytu, telefón a internet a náklady na domácnosť znáša len sama. Po zvážení všetkých týchto okolností možno konštatovať, že po vykonaní všetkých nevyhnutných úhrad zistených súdom prvej inštancie zostáva žalovanej na živobytie 392,- eur.

21. Ide o sumu, ktorá skutočne pri súčasných cenových reláciách v našej spoločnosti môže zabezpečiť len základné potreby žalovanej mimo úhrad, ktoré vykoná v dôsledku splácania vyššie uvedených iných záväzkov súvisiacich s iným úverom a vedením domácnosti.

22. V závislosti od toho možno konštatovať, že súd prvej inštancie správne postupoval pokiaľ povolil žalovanej splácanie tohto dlhu v splátkach a výšku splátky úmerne navýšil na sumu 50,- eur tak, aby celý dlh bol splatený v lehote 3 rokov, ktorá sa obvykle v súdnej praxi považuje za dobu primeranú na splatenie dlhu v splátkach. Táto výška splátky zároveň neohrozí existenciu žalovanej, pretože ani splácanie dlhu a s tým súvisiace súdne rozhodnutie nemá mať charakter likvidačný, alebo charakter, ktorým by sa ohrozilo normálne fungovanie povinného občana v spoločnosti, v rodine a v domácnosti. So zreteľom na dané príjmy a výdavky žalovanej možno konštatovať, že výška splátky je primeraná a zabezpečí obe hľadiská vyššie naznačené, t.j. uspokojenie dlhu, ktorý žalovaná voči žalobcovi má, ale aj normálny život pre žalovanú ako subjekt, ktorý musí mať vytvorené podmienky pre prácu, aby v konečnom dôsledku mohol tento dlh splatiť. Navyiac súd prvej inštancie využil aj zákonnú poisťku uvedenú v § 232 ods. 4 CSP v podobe povolenia predmetných splátok dlhu žalovanej voči žalobcovi za podmienky, že nedôjde k omeškaniu ani jednej zo splátok, pretože takéto omeškanie by malo za následok splatnosť celého dlhu.

23. Za týchto okolností správne postupoval súd prvej inštancie pokiaľ určil splatnosť predmetného dlhu v splátkach po 50,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou jeho rozhodnutia s tým, že v prípade neuhradenia čo aj len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh.

24. Pokiaľ ide o trovy konania, možno konštatovať, že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, pretože z týchto ustanovení vyplýva, že súd pri rozhodovaní o trovách konania, t.j. v rozhodnutí, ktorým sa konanie pred ním končí, rozhoduje len o nároku na náhradu trov konania bez toho, aby skúmal výšku týchto trov a okolnosť, či k nejakým trovám na strane niektorej zo sporových strán aj skutočne došlo. Okolnosti výšky trov konania sa skúmajú až postupom podľa § 262 ods. 2 CSP, t.j. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol priznaný nárok na náhradu trov, pričom o výške a o okolnosti, či trovy vznikli, rozhoduje súd v tomto ďalšom konaní, t.j. súdny úradník. Žalovaná, ktorej je rozhodnutie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci v otázke náhrady trov konania však odvolanie vo veci nepodala, a preto odvolací súd pri rešpektovaní zásady zákazu zmeny k horšiemu (tzv. zákaz reformatio in peius) potvrdil aj tento výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, t.j. výrok o trovách konania, hoci ho nemožno považovať za vecne správny, nakoľko v zmysle vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie rozhodnúť len o nároku na náhradu trov konania a nemal urobiť záver, že takéto trovy žalovanej nevznikli.

25. Preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaná ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).